

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben házköz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 17.

A balpárt kiáltványa.

Azt a felhívást, melyet a kicsiny, de hangos balpárt a szeszadójavaslat ötletéből a polgártársakhoz, gazdákhöz, gyümölcsstermelőkhöz intézett, hamisítványnak és a balpárt ellen irányuló rossz tréfának gondoltuk. Most már azonban tudjuk, hogy az nem apokrif.

Hát hiszen a politikában sok olyan fegyver van megengedve, a mit máskülönben a közvélemény a tisztesség szempontjából perhorreskál, de a tisztelt balpártnak kérdéses kiáltványa a lelkiismeretlen, közönséges parasztfogásoknak és a nép izgatására és ámitására irányuló förmedvényeknek valósággal remekbe készült példánya. A hány sora, annyi vakmerő állítás, ahány szava, annyi otromba valótlanság.

Azt mondja a balpárt, hogy az új szeszadótörvény romlással fenyegeti Magyarország termelő és fogyasztó népét, hogy a kormány és a koalíció s többség egy csapásra negyven millió koronával emeli a legszegényebb néposztály évi adóját, hogy a kormány és pártja háromszorosan felemeli a kisüst adóját és így tönkre akarja tenni a kisüstöt, hogy a gazda gyümölcséből, szőlőjéből pálinkát többé nem főzhet.

Nézzünk szembe ezekkel a hallatlan merész valótlanságokkal!

A kormány maga tartózkodik legjobban az adók emelésétől, mert bizony az adók emelése soha sem fokozza a kormány népszerűségét. Ámde az állami szükségletek növekedése, a nemzet életébe vágó reformok és alkotások, az állami támogatásnak még a balpárt által is lépten-nyomon való követelése reá kényszerítik a kormányt, hogy új bevételi forrásokat keressen és tárjon fel. Az egyenes adókat emelni nem lehet, tehát a közvetett adóknál, nevezetesen a szeszadónál kellett gondoskodni megfelelő jövedelmi többletről. És a kormány akkor, amikor a szeszadót 1 koronáról 1 korona 40 fillérre javasolja emelni, teszi azt abban a tudatban, hogy a szesz, a mely különben sem képez nélkülözhetetlen életszükségletet, ennél még nagyobb megterhelést is elbirna; hiszen minden

államban magasabb a szeszadó, mint nálunk, mert Franciaországban 210 korona, Belgiumban 210 korona, Angliában több mint 500 korona, Oroszországban monopoldij alakjában 277 korona adó esik egy hektoliter alkohol után. Teljesen tarthatatlan tehát az az állítás, hogy a szeszadó eme igazán mérsékelt és az államháztartás rendje által igényelt felemelése romlással fenyegetné Magyarországot termelő és fogyasztó népét.

Tarthatatlan a balpártnak az az állítása is, hogy az adóemelés a legszegényebb néposztályt sújtja. A szeszadó bevételből a statisztikai adatok szerint csak egy tized esik a kisüstösökre, kilenctizedét ellenben a gyárosok szolgáltatják. Ez az arány megmarad a jövőben is. És a kisüstösök, kik miatt legjobban fáj a balpárt feje, nem is tartoznak éppen a legszegényebb néposztályhoz.

Az a vád pedig, hogy a kisüstösök adója háromszorosra lesz emelve, a dolog nem értéséből eredő képtelen bombaszt.

Lássuk csak: miképen is áll a dolog a kisüstösökkel?

A kisgazdák a mai szeszadótörvény szerint abban a kedvezményben részesülnek, hogy átalányozás alapján fizetik az adót és náluk az átalányozási mérvék egyik tényezője, a szeszfőző készülékek termelőképessége olyképen van meghatározva, hogy a naponként kifőzhető szesz mennyisége a legegyszerűbb főzőkészülékeknél az üst töltési képességének háromszoros mennyiségében vételik számításba.

A törvényhozás eme kedvezmény létesítésénél a régi szesztermelési gyakorlat alapján abból a feltevésből indult ki, hogy a kisüstösök igazán a legegyszerűbb főzőkészülékeket fogják használni; hogy öntermesztette gyümölcsöt és annak is csak a gyümölcsként nem értékesíthető selejtes részét dolgozzák fel, és hogy nem termelnek nagyobb mennyiségű pálinkát, mint amennyi maguk és családjuk szükségletére elegendő.

Ámde ezek a feltevések a gyakorlatban nem váltak be. A főző készülékek technikai fejlesztése folytán a kisgazdák országszerte olyan főzőkészülékeket vettek használatba, melyeken 24 óra alatt három töltés helyett 14—20 cefretöltést is lepárolhattak. Saját gyümölcsük selej-

tes része helyett egész gyümölcsstermésükből, még a fajgyümölcsből is pálinkát főztek, gyümölcsöt kizárólag ebből a célból természetettek, sőt nagy mennyiségű idegen gyümölcs bevásárlása és kifőzése által a kisüstön való termelést valóságos ipari műveletté fejlesztették. Végre nemcsak maguk és háznépük részére főztek gyümölcspálinkát, hanem főztek annyit, amennyit csak lehet.

Eme, a törvényes kedvezményen való visszaélések anomáliákat teremtettek. A kisüstösök a legegyszerűbb, de a technika által kiadóvá fejlesztett főzőkészülékek mellett is, átlag háromszor, sőt többször annyit is termeltek, mint amennyi után az átalányozási rendszer mellett adót fizettek, vagyis míg a szeszgyárosok a teljes termelés után adóztak folytonosan, a kisüstöknél az adó 67—70 százaléka az ő zsebükben maradt. Aból a körülményből kifolyólag, hogy a kisüstösök előállított gyümölcspálinkájuknak csak egyharmada után adóztak, előállított az a másik anomália, hogy a kisüstösök még a fajgyümölcsből készített pálinkát is olcsóbban árusíthatták, mintahogy a költséges építkezéssel, felszereléssel és nagy rezsivel terhelt ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok forgalomba hozhatták a nyers szeszt.

Ezek a visszaélések, különösen az a tény, hogy a kisüstösök termelvényének legalább kétharmad része az adóztatás alól állandóan elvonatott, már régen megértették a közvéleményben azt a kívánságot, hogy a kisüstösöknek adott kedvezmény, mely jogosulatlan és az adóztatásban nagy aránytalanságokat létesít, töröltessék el. Ugyanezt követelik évek óta az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok is.

Nagyon egyszerű dolog lett volna az új szeszadójavaslatban a kisüstösök átalányozását és ezen nyugvó adózási kedvezményeket kihagyni. És a kormány még sem helyezkedett erre a rideg állápontra, mert éppen nem akarta a kisembereket sújtani, nem akarta azokat egy évtizedeken át megszokott kedvezménytől és jövedelmi forrástól megfosztani. Inkább lemondott 20—30 millió korona biztos bevételi többletről.

Ezzel a liberálistussal szemben igazán jelentéktelen szigorításnak tekinthető, hogy a szeszadójavaslat az adóztatásnál

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VÉGELADÁS** még mindig tart:

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú mütermekben ugy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó****árban elvállaltatnak.**

jelenleg alapul vett a töltés helyett 4 töltést állapít meg.

Jelentéktelen ez a szigorítás azért, mert a kisüstösök jövőre is háromszor-négyszer annyit fognak főzni, mint amennyi után majd adóznak, a felemelt adótétel mellett tehát még több elvont adó fog tárcájukban maradni. Hogy pedig az adótétel felemelése a kisüstösökre is kiterjesztetik, az csak természetes. Ezt az adózás egyenlőségének elve is megköveteli.

Legyen nyugodt a tisztelt balpárt! A gazda gyümölcséből, szőlőjéből ezután is fog pálinkát főzni és ezután is legalább három annyit főz majd, mint amennyitől adót fizet. És nem kell kivágni a gyümölcsfákat, nem kell összetaposni a szőlőtőkét se.

Ez a helyzet valódi képe. Ezt nem lehet holmi nagyhangú kiáltványokkal és izgató rémlátásokkal hamis világitásba helyezni.

A bán — titkos tanácsos. A »Pokret és a »Srbobran« zágrábi lapok azt írják, hogy Wekerle miniszterelnök legutóbbi audienciáján előterjesztést tett a felségnek Rauch bárónak titkos tanácsossá való kineveztetése iránt. A kinevezés legközelebb hivatalosan is közzé fog tétetni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 17.

Elnök *Fusth* Gyula.

Elnöki jelentések után harmadszori olvasásban elfogadják az ingyenes népoktatásról és

az állattenyésztés fejlesztéséről szóló törvényjavaslatokat.

Elnök Következik a végrehajtás reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Wekerle miniszterelnök: Indítványozza, hogy a Ház küldje vissza a végrehajtás reformjáról szóló javaslatot az igazságügyi bizottsághoz újra tárgyalás és sürgős jelentéstétel végett.

Ennek az intézkedésnek nem az a célja, hogy a reform megalkotását elhalasztja, hanem felmerültek bizonyos aggályokat keltő észrevételek, amelyek a javaslat újból való tárgyalását tették szükségessé. (Helyeslés.) Ennélfogva kéri, hogy a javaslatot az osztályok mellőzésével adják vissza az igazságügyi bizottsághoz. (Helyeslés.)

Nagy György: Az előadónak, most miután a javaslatot visszautasították, le kellene mondani. (Zaj.) Ugy látja, hogy mivel a javaslatot már a nyári szünet előtt le akarják tárgyalni majd nem lesz elég idejük ahhoz, hogy alaposan megvitathassák azt.

Zachariás János: Majd meg vitatod te itt a Házban. (Derűtség.)

Nagy György helyteleníti, hogy e halasztó indítványt nem az előadó terjesztette be és hogy az osztályokat mellőzték.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Kijelenti, hogy ez indítványt az előadó tudta és beleegyezésével azért tette ő meg, mert az előadó csak a bizottság álláspontját képviseli ő pedig a magát s így tetszés szerinti indítványt ő tehet. Konstatálni kívánja, hogy Nagy György egyáltalán nem ismeri a házszabályokat. (Derűtség.) Tudhatta volna, hogy a bizottságokba eljárhat és ott megteheti észrevételeit. Kijelenti, hogy ő teljesen helyesen, azon szabályok szerint járt el, amelyeket Nagy György nem ismer. (Derűtség.)

Bakonyi Samu előadó válaszol az ellene és a bizottság ellen elhangzott támadásokra. A

bizottság tudta, hogy milyen nagy jelentősége van ennek a javaslatnak és ezért nagy gondal készítettek azt elő. Mulasztás tehát nem terheli őket. (Helyeslés.)

A Ház ezután elfogadja a miniszter elnök indítványát és a végrehajtás reformjáról szóló javaslatot az osztályok mellőzésével az igazságügyi bizottságnak adta vissza.

Ezután a 55-től 60 ig terjedő sorjegyzékekkel bíró kérvényeket tárgyalják.

Elnök öt perc szünetet ad.

Interpellációk.

Szünet után *Náday* Lajos elnököl.

Wekerle miniszterelnök válaszol *Nagy Dezső*nek a budapesti lakásinség ügyében hozzántézett interpellációra. A kormány belátta a kérdés elvitázhatatlan fontosságát és ezért ezen nagyszámu munkáslakások építésével kíván segíteni. (Élénk helyeslés.) A kormánynak kellett ezt a kérdést megoldani, mert a fővárostól e téren pénzügyi okok miatt nem várhattunk nagyon bízható eredményt. Törvényes kereteken belül a lakásuzsora megszüntetésére is törekednek; — de nem lehet szó nélkül hagyni a munkások között újabb időben felburjánzott visszaéléseket sem, melyek megszüntetését a törvény keretén belül fokozatosan keresztül fogják vinni. Szorgalmazni fogják, hogy a gyárak is építsenek munkáslakásokat. (Helyeslés.)

Nagy Dezső örömmel tudomásul veszi a választ. A Ház szintén.

A miniszterelnök ezután *Nagy György*nek válaszol azon interpellációjára, hogy miért kapnak a törvényhozás tagjai kitérítetéseket.

Nem politikai szolgálatokat jutalmazunk meg, hanem egy-két esetről lévén csupán szó, a politikai kurtoázia hozta magával, hogy néhány mindenki által tisztelt férfit kitérítessenek (Ugy van.) Kéri a válasz tudomásul vételét.

Nagy György nem veszi tudomásul a vá-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Katona becstület.

Írta: Prém József.

Gombás Tamás harmincév gyártotta a téglát. Szegényen kezdte, akár valami vályogvető cigány. Maga is dolgozott a két kezével, mely bizony keztült sohasem ismert. És segített neki az élete párja, aki a házi teendőket, meg az üzleti levelezést végezte, mert Gombás uram irtózott a betűktől.

Egy nap aztán — Isten csodája — jó agyagbányára találtak a cselényesi határban. Meg volt írva a csillagokban, hogy Gombásék vagyonos emberek legyenek.

Ee amint a pénze megszorodott, azonnal párologni kezdett a házaspár esze.

Abban a határszéli magyar városban is, mint mindenütt, a jómódu kisasszonyok ideálja: a huszár-atilla. Már a honvéduiformis a szerényebb álmok közé tartozik. A gyalogos tiszt ruhája meg éppenséggel a végszükséget allegorizálja.

Csakhamar Gombás Tamásról is ekképp szólt az itélet:

— Bezzeg nem adja már másnak a lányát, mint katonatisztnak. Még azelőtt öt esztendővel

megelégedett volna valami jóra való könyvelővel, akire később a téglagyárt hagyhatja: ma már huszárfőhadnagyról ábrándozik az egész család!

Még az okos Gombásné is úgy találta, hogy az ő Klárikája semmiképp sem maradhat hátra. Hisz felsőiskolát végzett; a tennisz pályán díjakat nyert; aztán műkedvelő hangversenyt adott; a báiban hol igazi, hol vice királynő szokott lenni — szóval a modern igényeket betöltő menyecskének fog bevélni. Még lóra is ülhet és vadászhat az urával.

Kit várhat az ilyen lány, ha tisztet nem? És Gombásné folyton kereste Winkler ezredesné társaságát, aki pedig lenézte őt s kárörömmel emlegette, bár a téglagyár sok jövedelmét elkártyázná valami pazarló lovastiszt, ha ugyan fognak ilyen vőt!

Klárrika naponta hallotta anyja bölcs oktatásait:

— Ne merj másra gondolni, mint huszárra. Nekem Mocsártaposó gyalogos nem kell! A multkor is tulságos sokat beszéltél azzal a vadászhadnaggyal. Mit akarsz vele? Már a szürke uniformisát sem nézhetem. De itt van a Hammerklopf Ernő főhadnagy. Ez aztán a fess huszártiszt! Igaz, hogy német, de annál műveltebb... Hozzá mégy, ha megkér?

Klárrika elnevette magát.

— Ha megkér? De ha nem kér meg!

Az anya nem vette észre, hogy a leány olyan képet vágott, mintha fázna ettől a Hammerklopfól. Szerette ő is az uniformist, de csak azért, mert unokabátyja, a daliás, jószívű Gombás Pista is ilyenben feszített. Igaz, hogy nem volt főhadnagy, de még csak hadnagy sem, hanem szegény önkéntes. De Klára szerette a derék fiút. Együtt nőtek fel és a leány sohasem gondolt másra, csak őrá.

— A tied leszek, Pista! Megvárom, míg leszolgálsz a katonaságnak, megvárom, míg hivatalodba lépsz. Ne aggódj, nem tántorit el senki téled.

Igy vigasztalta ifjúkori pajtását, valahányszor látta, hogy anyja hidegen fogadja a kedves rokont.

Gombás Pista, a szegénynek maradt család-ág ivadéka minden lehetett, csak katona nem. Gyűlölte a fegyelmet, a folytonos szalutálást, a szabadvélemény megtagadását, az uniformissal járó összes rabszolgaságot. Volt is már sok baja az önkéntesi év alatt, és alig győzte várni, hogy ismét szabad ember legyen.

Egy nap Gombás Tamásné rászólt a lányára:

— Most már vége legyen annak a komédianak Pistával! Hammerklopf főhadnagy féltékeny rá és ő miatta nem akar nyilatkozni.

**Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.**

eszt. Emlékezteti a házat a Házat arra, hogy a régmúlt időben is akkor hullottak csőstül a kitüntetések a mikor a háza veszélyben volt.

A miniszterelnök válaszol Nagy Györgynek. A rég mult időben egy kis elvneió is járt a kitüntetésekkel, ma pedig mindössze egy kis díjnyugta. (Derűtlenség.) A Ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle meg egy másik interpellációval kapcsolatosan is válaszol Nagy Györgynek. Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák özvegyeit és árváit már ma is részesítik segélyben igaz, hogy csak kegyelmi uton, de a kérdés törvényes rendezése már is folyamatban van. Kéri a válasz tudomásul vételét.

Nagy György felszólal és kijelenti, hogy nem veheti tudomásul a választ, mert a miniszterelnök csak elodázni akarja a kérdést és a katonatisztek árváiról és özvegyeiről már is jobban gondoskodik.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy a katonatisztek árváinak ügye is most van rendezés alatt. Ugyanilyen stádiumban van az állami közegek árva és özvegy segélyezési ügye is. Nagy hangú frázisokkal ezt a kérdést megoldani nem lehet.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle miniszterelnök végül Bozóky Árpádnak válaszol arra az interpellációjára, melyben a szófiai követ azon eljárását kifogásolja, hogy az a szófiai magyar polgárok között az uralkodó hatvan éves uralkodása alkalmából egy emlék alap gyűjtését szorgalmazza. Rákell mutatnia arra, hogy itt a követ személyét méltatlanul meg is támadták. Ezt vissza kell utasítani. Ami már most magát az ügyet illeti, ki kell jelenteni, hogy közjogi sérelem nem esett rajtunk, hisz az uralkodó már hatvan év előtt is haeres rex volt. (Mozgás.) Kérdezzé csak meg a szomszédjától, Kmety tanár urtól. Hangoztatja, hogy közjogunkon sérelem nem esett

és a követ nem kezdeményezte a mozgalmat, hanem az egy egy spontan társadalmi mozgalom volt.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Bozóky Árpád interpellációját a kunszentmártoni iskolákról a kultuszminiszternek adta ki a Ház. Hoffmann Ottó az amerikai püspökség ügyében interpellál. Mielőtt azonban interpellációját előterjesztené, kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Az elnök konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes, mire 5 perc szünetet ad. Szünet után a Ház mindig határozatképtelen, mire az elnök 2 órakor berekeszti az ülést.

Mi lesz Károly Irén javaslatával?

Nagyvárad város legutóbbi közgyűlésén tudvalevőleg elfogadták dr. Károly Irén törvényhatósági bizottsági tag azon életrevaló, a város vízellátása szempontjából fontos javaslatát, hogy a vízvezetési telep gépeihez szükséges kondenz-víz ne a közönség használatára szolgáló vízmennyiségből vegyék, hanem villamos motor segítségével egyenesen a Körörszből állítsák külön elő. Ezáltal naponként 400—500 köbméter vízzel több jut a közönség használatára. Ennek különösen csekély vízállás mellett, vízhiány esetén lenne óriási haszna, mert az összes vízszolgáltatás 8 százalékaival több víz jutna a közönségnek s legalább is a vízmű teljes elzárását szükségtelenné tenné emellett, hogy villamos erővel olcsóbban lehetne ezen víztömeget előállítani s még bővíz esetén is szénmegtakarítással járna, amennyiben a két gép teljes 2 órai üzemét lehetne naponként megtakarítani.

A közgyűlés, a főmérnök ellenzése dacára, elfogadta a javaslatot. Már akkor hangoztatták, hogy különösen ez évben, a kibővítés előtt

lenne nagy haszna, de a közgyűlés minden jóindulatu gondoskooását és áldozat készségét illusoriussá teheti a rosszakarat és huza-vona.

A javaslat keresztülvitele nem nagy dolog s mint tekintélyes bizottsági tagok kijelentették, s dr. Károly Irén kiváló szakérflaktól beszerzett adatai is igazolják, az egész munkálatot két hét alatt el lehet készíteni s így, mire a kánikula s ezzel együtt a nagyobb vízfogyasztás és vízhiány bekövetkezik, a tervbe vett átalakítás jó szolgálatot tenne a közönségnek. A szükséges csövek a vízvezeték tartalék-szerelvényei között rendelkezésre állanak, de könnyen be is szerezhetők, a villamosmotor pedig a városi villamos telepen készletben van. Ilyen körülmények között csak a városi főmérnök ez ügyben elfoglalt ellenző álláspontjának lehet betudni azon kijelentését a főmérnöknek, hogy 2—3 hónapig eltarthat a munkálatok keresztülvitele.

A törvényhatóság már egy héttel ezelőtt hozta meg határozatát, de azért ma éppen ott vagyunk, mint akkor.

De még ott sem, mert már megindult a huza-vona, hogy a közgyűlés határozata dacára ne létesítsék, vagy legalább is ne idejében létesítsék, amikor azután rá lehetne mutatni, hogy csakugyan kidobott pénz volt a javasolt újítás létesítése.

A főmérnöknek nem elég a tanács utasítása, hanem külön írásbeli utasítást kér a munkálatok megkezdésére.

Tegnap ugyanis előterjesztést tett a tanácshoz, amelyben bejelenti, hogy az elfogadott javaslat keresztülvitelére az intézkedéseket megtette, mivel azonban a v. főügyész előzetes véleménye nem kéretet ki, lehet, hogy a miniszter nem hagyja jóvá a közgyűlés határozatát. Ezért a munkák végrehajtására írásbeli utasítást kér, mert ennek híján a felelősség őt ter-

Bosszantja, hogy a tácskó utjában áll. De hisz nemsokára ugyis tiszta lesz a levegő!

Kláríka nem tudta, mire véjje ezeket a banális, burkolt szavakat. De még este betoppant Pista:

— Szent Isten! Kláríka! El kell mennem! Becitáltak a nagy hadgyakorlatra. El kell utaznom Pécsre és csak hat hét múlva térek vissza! A lány sirva fakadt.

Hat hétig ne lássalak? És naponta lássam itt körültem Hammerklopfot? Mert tud meg, ő itt marad. A kaszányában kért inspekción és itt lesz az egész nyáron! Ugy félek, hogy a mig te távol vagy, a szüleim addig fognak gyötörni, amíg kicsikarják tőlem az igent. De én akkor sem leszek a felesége. Mert csak téged szeretlek. De ne menj el. Keress valami ürügyet, hogy itthon maradhass te is.

A lány rimánkodásának nem birt ellentállni Pista. Törte az eszét, mint bujhatna ki a katonai parancs alól, amely Pécsre szólítja. Végre el tudta hitetni az ezredorvossal, hogy rosszul van, s amikor az ezred távozott, ő még hátra maradt.

— Ha többet nem, egy-két napot nyerek s ez is boldogság rám nézve!

Amióta Hammerklopf olyan sűrűn járt Gombásékhoz, mint a hogyan a vőlegényjelöltek szoktak, a szorongó önkéntes jól megfigyelte az időt, mikor mehet el ő is Kláríkához, anélkül, hogy veszedelmes vetélytársával találkoznék. Eleinte sűrűn voltak együtt az önkéntes és a főhadnagy. Egy kis barátságféle is kifejlődött köztük, mert Hammerklopf csak az unokabátyát, a Gombás fiut látta benne. Eszébe se jutott, hogy ez a fiatal ember neki utjába állhatna s azt még kevésbé hihette, hogy

Pista jobban beférközött Kláríka szívébe, mint ő.

Annál inkább föltűnt a főhadnagynak, hogy a ház rokona hirtelen elmaradt. Mert Pista egy idő óta csak a kert palánkján át beszélt a leánnyal, és csak olyankor tett látogatást, a mikor a háziasszony nem volt otthon. Meg is kérdezte Hammerklopf főhadnagy Kláríkákat:

— Hol van az unokabátyja? Már rég nem látiam!

— Beteg. El se mehet a hadgyakorlatra. Az ezredorvos megtiltotta neki.

II.

Cselényesen néhány nap előtt az új színésztársaság vonult be. Az első operett előadásra elment a Gombás család is. Ott ült egy emeleti páholyban Gombás Tamás, vastag óraláncal a domboru mellén; mellette élete párja, tele ékszerekkel és nehéz selyembe öltözve; és közepűt Kláríka igézön, kecsesen, fehér ruhában, mint az izlés és báj mintaképe.

Minden látócső a téglagyárosék felé fordult. Az átelleni páholyban Winkler ezredes is sűrűn nézte a szép leányt és elragadtatását nemcsak a nejjével közölte, ki titkon irigykedett Gombásné tolettjeire és ékszereire, hanem Hammerklopf főhadnaggyal is.

— Gratulálok, kedves Hammerklopf — mondogatta több ízben és hátrafordult a főhadnaggyhoz, ki éppen köteles látogatáson volt az ezredeséknél.

Egyszerre fölszólal Winklerné:

— Hát az a fiatal ember kicsoda ott a leány mögött! Most jött be és visszahuzódva marad a páholyban. Mintha főne, hogy meglátja valaki.

Hammerklopf látszóvön át vizsgálta a Gom-

básék páholyát, aztán minden indulat nélkül felelte:

— Nini, Gombás Pista . . . az önkéntes!

— Önkéntes? — pöttönt fel az ezredes. Es polgári ruhában? Mit keres itt Cselényesen? Hisz ezrede már Pécsen van! Mért nem ment ő el?

— Beteg szegény — mentegette Hammerklopf.

— Beteg? Es színházba jár? És ön pártját fogja? Az ezredesné gunyosan nevetgélt és hozzátette:

— Nagylelkű a vetélytársa iránt!

— Vetélytárs? — hűledezett most Hammerklopf.

— Az egész város beszéli — mosolygott tovább az ezredesné — hogy Kláríka Pista önkéntes miatt habozik még.

Az ezredes minden ok nélkül haragra lobbant:

— Ej, a haszontalan kölyke! Hát így vagyunk? Kedves Hammerklopf! Sétáljon át a fölönás végén abba a páholyba. Na igen! Látogatást tesz a jövődö menyasszonyánál. És tudja meg, mi van Gombás István önkéntessel? Holnap pedig jelentést tesz nekem, hivatalosan! Az a fráter pedig jöjjön hozzám rapportra minden körülmények közt!

Hammerklopf a fölönás után csakugyan átment Gombásékhoz. A folyósón, közel a páholyajtóhoz, szemközt találkozott Kláríkával és Pistával. Oly boldog volt a fiatal pár. Nevetgélve hitták Hammerklopfot a cukrász helyiségbe.

De a főhadnagy elkomorlyodott:

— Gombás István önkéntes! Mondja meg, miért van civilben és miért van itt a színházban?

helvén, a munkálat végrehajtását nem kezdi meg.

A közgyűlésen a polgármester pártolta a javaslatot, tehát most módjában lesz, hogy komolyan kezébe vegye az ügyet s azt a törvényhatóság intenciójához képest haladéktalanul végrehajtsa. Ezt elvárja tőle a nagy közönség s ismerve a közgyűlés határozatai iránt mindenkor megnyilatkozó tiszteletét, biztosak vagyunk benne, hogy ez ügyet nem hagyja elposványosodni s elejét veszi minden huzavonának.

A felelősséget magára vállalja a törvényhatósági bizottság, amely belátta a javaslat fontosságát s nem riad vissza a néhány ezer korona áldozattól, esak hogy Nagyvárad közönségét megmentse, ha csak egy nyáron is, a vízhiány kellemetlenségétől, sőt beláthatlan veszedelmétől.

A megye nyári közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését. A közgyűlésen a bizottsági tagoknak nagy része megjelent, amit a választás idézett elő. A tárgyszorozat bár 430 tárgyat tüntet fel mégis csak négy ügy volt olyan, melyek nagyobb érdeklődést keltettek, illetve vitákat provokáltak. A közgyűlés iránt kezdetben tanúsított nagy érdeklődés az ülés végen teljesen megcsappant. A bizottsági tagok nagy része a szavazás után eltávozott és a megyei tisztviselőknél kívül alig egy-két bizottsági tag érdeklődött az ügyek iránt.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Pontban kilenc órakor Glac Antal főispán megnyitotta az ülést. Első sorban az alispán időszaki jelentése került tárgyalás alá. A jelen-

tés szerint a megye közállapota általában kielégítő volt a múlt évnegyedben. A jelentés tudomásul vétele után az igazoló választmány jelentése következett. A javaslatot tudomásul vették. Következett a szolgabírói választás.

A Szunyogh Andor lemondásával megüresedett szolgabírói állásra hatan pályáztak, akik mindnyájan jelölve is lettek. A választás alatt 216-an szavaztak le s ebből legtöbbet kapott Beliczay Andor, aki 86 szavazatot nyert s így ő lett megválasztva szolgabírónak. Szavazatot kaptak még Marjay Péter 65, Lakatos József 46, Bulzán Kornél 14, Bujanovics Antal 4 és Krecz Tibor 1.

Beöthy László beszéde.

A szolgabírói választás után a számonkérőszék jelentése következett. Máskor ezen a jelentésen egyszerűen át szoktak siklani, mert a megye adminisztrációját tünteti fel rideg számokban. Most azonban meglepetést is tartalmazott a jelentés. A közgyűlés ugyanis szinte hozzá volt már szokva, hogy az árvaszékéről szóló jelentés hátrányokról számol be. Ez most elmaradt. A jelentés szerint egyetlen egy darab restancia sincs az árvaszéknél. A számonkérőszék javasolta, hogy elismerés nyilvánítása mellett vegyék tudomásul a jelentést. A javaslat után Beöthy László emelkedett szólásra:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Magam részéről is tudomásul veszem a számonkérőszék jelentését. Van azonban ebben a jelentésben egy passus melyen szó nélkül átsiklani nem lehet. Meg kell állapodnunk az árvaszék által elért lényes eredmény mellett.

Tudja mindenki, hogy a vármegye ügymenetében régóta éreztük a rend és pontos munka hiányát, ami főleg az árvaszék hátralékaiban domborodott ki. Ep azért el kell ismernünk, milyen nagy dolog az, hogy az árvaszéken megszűntek ezek a hiányok.

A közgyűlés sohasse fukarkodott anyagiakban biztató elismerésben, hogy a tisztviselőket rendes kezelésre buzdítsa. Mégis lehetetlen legnagyobb örömmel jogosult büszkeséggel tudomásul nem venni, hogy az árvaszék elérte azt

a nagy célt, amelyet, régóta óhajtunk elérni. Es most épen abban a hivatalban tűzhetjük ki a fehér zászlót, ahol az árvákat és gyámoltalankokat támogatják. Ez a munka nem volt könnyű. En magam is ott kezdtem valaha. Egy fiatal kedély egész munkakedvét és ambícióját vittem be munkámba és gyakran voltam abban a helyzetben, hogy képtelen voltam kötelességemnek abban a mérvben megfelelni amint azt magam elé tűztem, Mindég azok közé tartoztam, akik az árvaszék elnöke iránt elismeréssel és bizalommal viseltettek. Most azt az elismerésemet és bizalmamat itt személyesen kifejezem újból. Egyszersmint kifejezést akarok adni azon óhajomnak, hogy ebből az erkölcsi honorariumból vegye ki az árvaszéknek minden tagja az öt megillető részét.

Ha valahol úgy itt aktualiter lehet a közmondást alkalmazni, hogy: tiszteljétek a közkatonát.

Egyszersmint engedje meg nekem a tekintetes közgyűlés, hogy nagyrabecsülésemnek kifejezése mellett egy kérést intézzek az árvaszék tisztviselőihez a jövőt illetően.

Ha majd a további munkában mint előre látható, érezni fogják, hogy erejük csökken, jusson eszükbe mindég: valahol ennek a vármegyének egyik sarkában egy kis viskó van, melynek lakója embertől elhagyva rajtuk és az Istenen kívül senkire sem számít. Amidőn kötelességüknek lelkiismeretes buzgósággal eleget tesznek, ezen elhagyott szegény embereknek áldását érdemlik ki és legméltóbb elismerésként az hull reájuk.

Azt hiszem felesleges hangoztatnom, hogy magam is hozzájárulok az állandó választmány elismerést kifejező határozatához.

Nagy éljenzés után Glac Antal indítványozza, hogy Beöthy László beszédét jegyzőkönyvbe vegyék.

Az indítványt egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

A számonkérőszék jelentése után következő tárgyakban lényegtelen módosításokkal az állandó választmány javaslatát fogadták el.

A kórház kitelepítése.

A közkórház kitelepítésének kérdésénél merült fel nagyobb vita, amikor is az állandó választmány javaslatát nem fogadták el.

Móricz Ernő. Elismeri, hogy az együttes kezelés mellett a kórház megtakarítást tehet, ezt azonban eddig nem ismerik adatok alapján. Indítványozza, hogy a kórházi főorvos tegye tanulmányozás tárgyává és számszerű adatokkal tüntesse fel, hogy mi a két kezelés közötti különbség. Továbbá, hogy a kórház telkére vonatkozólag nyilvános pályázatot hirdessenek s a beadott ajánlatok alapján felajánlott telkeket bizottság szemlélje meg. A bizottság pedig gazdasági, orvosi és műszaki szempontokból vizsgálat alá a telkeket.

Keszthelyi Zoltán az egészségügyi alap létesítését sürgeti. Indítványozza, hogy erre a célra egy fél százalék kivetését vegye előirányzatba a szeptemberi közgyűlésre a törvényhatóság Beöthy László Móricz Ernő indítványát elfogadja úgy azonban, hogy a pályázatok lejártául szeptember 1-től tüzzék ki.

Fráter Imre dr csak a Hoványi és Gécziféle szőlők megtekintését javasolja. Ellene van a pályázat hirdetésnek.

Wallner Ödön dr. Nem hiszi, hogy a külön kezelés mellett a miniszter a közkórházat az elmekórházától külön választottnak tekintené, tehát semmi akadálya sincs a szabad versenynek. Móricz Ernő javaslatát elfogadja.

Des Echerolles Krusper Gilbert: A jelenlegi kórház telkének a megállapított összegnél magasabb összegért való értékesítését javasolja. Indítványozza, hogy a város nagyobb anyagi áldozatok nyújtására kéressék fel.

Fráter Imre dr a kiküldendő bizottságba egy miniszteri kiküldött bevonását indítványozza. Fetser Antal az együttes kezelés mellett szól.

Móricz Ernő dr orvosi szempontokból kifogásolja az együttes kezelést. A kórház jelenleg annyira fejlődik, hogy egy évtized után úgy is szét kell választani a két kórházat.

Klárka közbeszól:

— Hisz beteg!
— Miért nem ment el Pécsre? Szabadságot golták?

— Hát persze!
— Ön feleljen! Szabadságot kapott?
Pista hirtelen elpirult. Dadogott és olyavalamit nyögött ki zavarában, hogy az orvos még itt tartja őt.

Azán együtt mentek el a cukrászatba. Bántotta a főhadnagyot ez a küldetés, melylyel az ezredes megbizta. S amióta az ezredesné fölkelte a féltékenységet a jó Pista fiu iránt, főhíborodott arra a gondolatra, hogy neki esetleg tanuskodnia kell kis vetélytársa ellen....

A vacsora alatt a nagyvendéglőben, cigányzene mellett, Klárka elkomorlyodva kérdezte:

— Mért ellensége Pistának?

— Én? Dehogy vagyok! De félek: baja lesz. Az ezredesnek meg kell mondanom az igazat. És az, ami igaz, nem valami kedves dolog Pistára nézve.

— Meg kell mondani? Kérdezte a lány.

— Föltétlenül. Ez már a katonabecsülethez tartozik. Ha Pista hazudott és én elhazudom a hazugságát, szépen leoldják kardomról őfelsége aranybojtját... képzelheti, milyen helyzetbe jutottam...

— És nincs más menekülés?

— Hát azt akarja, hogy elveszítsem a tisztí rangomat? Elvehetném-e akkor magát? Sajnálom szegény Pistát!

Másnap az ezredes megvizsgálta a dolgot. Hammerklopfi szigoruan a tiszta igazságot jelentette neki.

— Na mindjárt lehűjűk az éretlen fickót. Tudom nem lesz önnek utjában! Majd kijőznodik belőle a lány. Hehehe!

S amint Gombás Pista előtte állt, ráförmedt:

— Ön hazudott, önkéntes! Nyolc napi fogság, sötétben. Aztán rögtön el az ezredéhez!

III.

As itéletnek hamar híre futott Cselényesen. Gombás Tamásné főhíborodott, hogy az a fiu akkora szégyent hozott a rokonságra és egyszersmindenkorra kitiltotta a házból. Még Klára is megszeppent és szemrehányásokkal fogadta:

Miért is tetted? Mint katonának tudnod kellett volna, mit szabad és mit nem!

— Érted tettem, Klárka!

— Szégyent hoztál rám is, ki sem merek menni az utcára.

Pistával fordult a világ. Csak most látta, mit mindent vesztett. És másnap reggel be kell mennie a fogságba! Oda a tisztessége. Rásütötték, hogy éretlen módon hazudott... És mindenki tudja, hogy megbüntették érte.

És az imádott lány örökre elveszett rá nézve!

Még az éjjel levelet irt Klárkának. Szivszaggató, örületes levelet. Ott találták az írást az éjjeli szekrényen... Vér is fröcscent rája. A Pista butácska, izgatott fejének a vére A revolvert pedig hajnalban is még szorongatta a meggondolatlanul gyors és immár merev kéz.

... A temetés után, melyet Winkler ezredesné a nyitott ablakból nézett végig, Hammerklopfi Ernő főhadnagy meglátogatta Klárát. A lány irtózáttal nézett rá:

— Már tudom, mi a katona becsület! Följelenteni a vetélytársat.

A főhadnagy sápadtan rebegette:

— Hát azt akarta volna, hogy elveszítsem a tisztí rangomat? Elvehetném-e most? Sajnálom szegény Pistát!

A lány főlegyenesedett és büszkén, elutasítón nézett Hammerklopfi-ra.

Korbély József a szemlélél a miniszteri szakértő kiküldését javasolja.

Miskolcay Ferenc dr tiltakozik az ellen, hogy miniszteri biztost hozzanak bele a dologba. Ez sérti a megye autonóm jogait.

Ezután szavazásra került az ügy. A többség **Móricz Ernő** dr indítványát **Beőthy László** módosításával fogadta el.

A közgyűlést egy óra után megszakították. A még elintézésre váró ügyek pénteken kerülnek tárgyalás alá.

UJDONSÁGOK.

U r n a p.

A katolikus világnak összes magasabb tannepei között a legnagyobb az Urnap. Nyilvános vallomást tesz hitéről, mely Jézus Krisztus isteni szaván alapszik, melyért vértani halált szenvedtek az első századok keresztényei s mely a legdrágább kincsét képezte mindenkori, ma is képezi. Megvallja hitét az Oltárszentségben, amelyet diadallal, fényvel, pompával hordoz körül. Urnapja egyuttal a királyi családnak, melyet kiváló áhitattal tart meg.

Ma, csütörtökön a székesegyházban lesz az ünnepi nagymise és körmenet. Az ünnepélyes szentmisét és körmenetet **Fetser Antal** felsz. püspök tartja s **Grócz Béla** kanonok egyházi szónoklatot mond. Kedvező idő esetén megindul a körmenet a négy lombsátorban levő oltárhoz, melyek közül kettő a káptalansoron, egy a püspöki kert előtt és egy a püspöki palota kapujában van felállítva. A körmenetet a katonasereg és a székesegyházi énekkar kíséri. A püspök a négy sátor oltáránál az *Evangélium* olvasása után áldást ad a szentséggel, mire a katonaság disztüzet ad. Az ünnepen résztvesznek a katonaságon kívül az állami, megyei és városi hatóságok képviselői, a társadalom előkelőségei s a kath. intézetek.

Délben a püspöki palotában diszebed lesz, amelyre a világi, katonai és egyházi előkelőségek s a polgárok közül többen hivatalosak.

Ujvárosban az urnapi körmenetet vasárnap tartják meg.

* **Szent László ünnepe.** A helybeli Katolikus Kör évekként ezeltől lelkes mozgalmat indított, melynek célja Szent László tiszteletének megerősítése. E szép mozgalomnak nagy lendületet adott az a körülmény, hogy a Kör elnökének, **Palotay László** kanonoknak személyes előterjesztésére *X. Pius* pápa teljes bucsut engedélyezett e napon. Az idén is különös buzgalommal készül a Kath. Kör, a város és a vidék katolikus lakossága a szent király június 27-iki ünnepére. Tegnaptartott ez ügyben ülést a választmány s elhatározta, hogy a Kör tagjai a hivatással együtt az olasz-i plébániatemplomból reggel egyegyed 9 órakor körmenettel indulnak a székesegyházba, hol testületileg járulnak a szentségekhez, délután 6 órakor pedig a főgimnázium dísztermében ünnepélyt rendeznek, melyen dr **Némethy Gyula** fog előadást tartani s a székesegyházi kar énekelni. A Kath. Kör választmányi ülésén **Dús László** elnökölt s részt vettek **Fetser Antal** segédpüspök, dr **Karácsonyi János** prépostkanonok, dr **Hoványi Gyula**, **Böszörményi Géza**, **Géczy Lajos**, dr **Imrik Gusztáv** stb. választmányi tagok.

* **Szerecsányi püspök bőkezűsége.** Dr **Szerecsányi Pál** v. b. t. t. nagyvárad i.

sz. megyés püspök már több ízben megmutatta, hogy mily nemes gondoskodással viseli szíven Nagyvárad város érdekeit, Most ismételtén kifejezést adott a város iránti jóindulatának. A Múzeum-kert Rákóczy-uti oldalán levő ócska, rozoga kőfal kerítés nem igen válik díszére a környezetnek. Nagyvárad városa el is készítette a terveket, hogy az ócska kőfalat díszes vasrácsos kerítéssel cserélje fel. Csak hogy mint sok egyéb szükséges dologra, erre sem igen talált még fedezetet a város annyi oldalról igénybe vett pénztárában. **Szerecsányi Pál** püspök levette ezt a terhet a város vállairól s a több ezer koronába kerülő kerítést hajlandó a saját költségén elkészíttetni. Tegnaptartott a kiváló egyházejedelem a következő levelet intézte a város tanácsához:

Ertésemre esett, hogy a Tekintetes Városi Tanács a múzeumi kertnek a Rákóczy-utattal párhuzamos oldalát díszesebb kerítéssel akarná elláttatni. Mint a szóbanlevő területet adományozó püspökség mostani haszonélvezője, igen szívesen vállalom magamra a kerítés elkészítését, ha a Tek. Városi Tanács ehhez hozzájárul s a kerítés felállítására engem felhatalmaz. Ez esetben legott intézkedném, hogy a kerítés felállítására a püspöki székház előtti kerítés mintájára késedelem nélkül munkába vétessék.

Fogadja a Tekintetes Városi Tanács hazafitai üdvözetemet.

Nagyvárad, 1908. június 16.

Szerecsányi Pál,
nagyvárad i. sz. püspök.

Nagyvárad város tanácsa tegnaptartott tárgyalta a püspök nagylelkűségéről és fenkölt gondolkodásáról tanuskodó átiratot s azt hálás köszönettel fogadta.

* **A tizennegyedik patika.** A 13 ik gyógyszerár engedélyének ügye még el sem dőlt. A belügyminiszter ezután határoz, hogy engedélyezi-e és kinek a 13-ik gyógyszertárt s már érkeznek be a kérvények az újabb, 14-ik gyógyszertár engedélyezése iránt. **Kelemen Sándor** endrődi okleveles gyógyszerész patika-engedélyt a Nagypiac-tér, Kossuth- és Zöldfa-utcai részére. A kérelem véleményezés végett a közegészségügyi szakszövetség és a város törvényhatósága elé kerül.

* **Sikeros vizsgálat.** **Szoták Arpád**, **Szoták József** Nagyvárad Takarékpénztári szolgáti, a posta-távirda tanfolyamon a vizsgálatot jóeredményrel letette.

* **A nyári szinkör fentartása.** A nagyvárad i nyári szinkört már építik a Rhédey-kert mellett. A belügyminiszter most érkezett leiratában az iránt kereste meg a várost, hogy mibe fog kerülni a nyári szinkör évi fentartása s a kultuszminiszter által adott államsegélyt miként használja fel a város. Az évi fentartáshoz tudvalevőleg a mindenkori szinigazgató évi 2000 koronával járul. Ezenkívül még évi 300 korona kiadás lesz, amelyet a jelenlegi szinigazgató megtérít. Esetleg más igazgatótól már a szerződés megkötésekor biztosítja majd a város ezen összeget s csak a legutolsó esetben hárulna ez a 300 korona kiadás a városra, amit áldozna a nagyvárad i szinészet állandósítására.

* **Bertsey György alapítványa.** **Bertsey György**, a nagyvárad i ipartestület kiváló elnöke az ipartestület elaggott iparosok menháza javára 16,000 korona alapítványt tett. Ezen bőkezű jótékony alapítvány alapítólevelét a kereskedelmi miniszter azzal küldte meg Nagyvárad városához, hogy az alapítvány kezelésének felügyeletével Nagyvárad városát bizza meg.

* **Felebbesések az aszfaltjárdák ügyében.** Nagyvárad város törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a város központján öt utca járdáját új aszfaltból, a betonnal tervezett járdák közül pedig 21 utcának járdáját beton helyett a Fő-utcáról felszerelt, mert rosznak bizonyult aszfalttal burkolják. A közgyűlésen **Komlóssy József** gazdasági tanácsnok különvéleményt terjesztett elő, amelyben kifogásolta, hogy a munkálatokat árlejtés kiírása nélkül akarják a magyar aszfaltgyár részvénytársaságnak kiadni, továbbá tiltakozott hogy a használhatatlannak bizonyult ócska, rosz aszfaltanyagot, habár látszólag olcsón, de az anyag rosz minőségét tekintve, mégis drágán a város nyakába sózza a társaság. A törvényhatóság azonban a tanács javaslatát fogadta el. Mint értesülünk, a közgyűlés határozatát többen megfélebbeszik. **Komlóssy József** gazdasági tanácsnok terjedelmes felebbezésben fejti ki álláspontját a város érdekében. A törvényekből, rendeletekből, a város szabályrendeletéből mutatja ki, hogy az árlejtés mellőzése törvénytelen s káros is a városra. Ujból kifejti azon meggyőződését, hogy a Fő-utcáról kiszedett rosz aszfalt-törmelék nem felel meg a követelményeknek, mert utcáink járdái rosszak lesznek. Mint értesülünk, az aszfalt járdák ügye a városi tanácsnál is szóba került, mert a felebbesések sorsának bevétele nélkül akarják a munkálatokat megkezdeni. A vállalkozó részvénytársaság, hír szerint a saját felelősségére veszélyére megakarja kezdeni a járdák készítését s Kolozsvári-utcán már megtette az előkészületeket a járdák aszfaltozására, a Váradi-Velencén felhalmozott ócska anyagból. Igen valószínű, hogy a miniszter nem fogja megengedni az ócska anyag felhasználását s ezért nem szabad a városnak, még a vállalkozó kijelentése után sem, a munkálatok megkezdését engedélyezni. A vállalkozó társasággal már volt vitás dolga a városnak, s tapasztalta, hogy először, mikor látta a Fő-utcán aszfalt rosz voltát, mindent ígért, s később még perrel fenyegetődzött. A városnak, a saját érdekében meg kell várni a felebbesések sorsát. Ez a legkevesebb, amit a városi tanácsnak tenni kell e kérdésben. Addig még pihenhet az ócska anyag, rosszabb már úgy sem lesz. A tárgyalásnak pedig nem olyan sürgős az ócska anyag elszállítása.

* **A circus Schmid ittmarad.** A városunkban időző circus igazgatójának sikerült három estére oly műsort összeállítani, amelyet közönségünk még nem látott. Éppen ezért a circus *közkezdésére* hétfő estig ittmarad. A műsorban szerepel Panaitesen repülő nővérek fellépte is. Ma, csütörtökön 2 előadás. Bővebbet a napi jelentéseken.

* **A nyári szinkör tűzbiztonsága és vízvezetése.** A nyári szinkör terveinél a miniszter pótolni rendelte a szinkör világítási és vízvezetési berendezésének terveit. A városi mérnöki hivatal most készítette el a szinkör tűzbiztonsági és vízvezetési terveit és költségvetését, amely szerint az összes munkálatok 3771 koronába kerülnek.

* **A kamara értesítése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. budapesti I. honvédkerület hadbiztonsága a Budapest és környékén, továbbá H.-K.-Sz.-Imre, Vajda, Kőbölku és H.-K.-Sz.-Miklós környékén megtartandó fegyvergyakorlatok tartama alatt elhelyezett m. kir. honvédcsoportok részére szükséges kenyér, zab, széna, szalma tűzifa és alomszalma szállításának biztosítására

pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1908. június 26. Miről az érdekelteket azzal értesítjük, hogy a szóban levő pályázat közelebbi feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2-ig) megtekinthetők. Nagyvárad, 1908. június 16. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, k. keresk. tan, elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **Ünnepi előadások a Bazárban.** Ma az Edison-színház fényes, eseményeszerű új műsorával ünnepi előadást rendez. Délután 3 órától este 8 óráig az Edison kitérőben szellőztetett nézőterén gyönyörködte a közönség a szenzációs műsorban, mely este 8 órától fél 12-ig a Bazár-kertben lesz látható. A remek műsort, amely ma a legérdekesebb látvány Nagyváradon, szívesen ajánljuk a közönség figyelmébe.

* A **Pannónia-szálló** éttermében, *zona reggeti* minden nap felszolgáltatik. Frissen csapolt sör. Kitérő bor. Minden este cigányzene.

* **Szünnepi nyári táncoktatás.** *Kovács Tivadar* ballémmester, a párizsi táncművészeti Akadémia tagja, szünnepi nyári táncanfolyamát folyó évi június 25-én nyitja meg a Zöldfa szálloda nagytermében. Az oktatás felöleli az egész koreográfiai táncművészetet, különös sújt fektetve az esthétika és *boston* oktatására. Külön gyermek, diák és felnőttek esti tanfolyama. A »Zöldfa« nagyterme kedvező fekvésénél fogva, a nyári hónapokban rendkívül hűvös és így nagyon alkalmas. Beiratkozni lehet lakásán: Schlauch-tér 2. sz. alatt és e hó 25-étől kezdve a »Zöldfa«-ban d. u. 5 órákor.

* **Paizs Béla** kerthelyisége. Mesébe illő gyönyörű kerthelyiséget vendéglőnek alakítottatta át *Paizs Béla*. Az árnyékos, pormentes levegőjű kerti vendéglőben női kiszolgálással sör és faj borokat mérnek, a tekepálya kitérő. Minden este cigányzene.

* A **Pannónia-kávóházban** ma este és a következő napokon *36-ik Rácz Laci* cigány-herceg teljes zenekarával hangversenyt tart.

* **Európa mozija.** Kies fekvésű, hegyi ózondus levegőjű kerthelyiségében a szolid kiszolgálásról és pompás konyhájáról híres *Európa-szállónak* remek mozgóképek, az Apolló-mozgóképek-színház mesésen sikerült főlvételei szórakoztatják a mulatni vágyó közönséget. A széles vetítő-vásznon meglevenednek az orosz forradalom véres mozzanatait, az anarkisták, a forradalmárok bombáinak borzalmas pusztításai markáns, élethű színekkel peregnék be előttünk, majd a kacagtató bohózatok és a legaktuálisabb, legújabb párisi főlvételek szórakoztatják a publikumot. *Belépő-díj nincs.* Szolid kiszolgálás. Igen olcsó árak.

* **Uj vendéglő.** A volt »Kecskeméty-féle« vendéglőt — mely a vidékiek kedves találkozó helye *Strobl János* vendéglős vette meg. Nagy nyári helyiségek. Kitérő borok és frissen csapolt kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

x **Panama kalapok, nyári férfingek és színes cipők** **REICHARD** áruházában olcsón lesznek árusítva.

TÁVIRATOK.

A király a diák-sztrájkáról.

Bécs, június 17. A király a nőhngi gyermekmenhely felavatási ünnepélyén **Marchet** kultuszminister jelenlétében a következőket mondta az egyetemi rektorának. Vessen véget ennek a botránynak ezek az állapotok valóságos megbot-

ránkozást keltenek. Ha a kijelentés valódisága megerősítést nyer az összes egyetemi tanárok beadják lemondásukat az egész Ausztria területén. A diák-sztrájkból kifolyólag **Wahrmund** tanárt Prágába helyezik át.

Günther Bécsben.

Bécs, június 17. Günther igazságügyi miniszter Bécsbe utazott, ahol a királynak referált a folyó ügyekről. Többek között a kuriai bírások meghosszabbításáról szóló javaslatot is ismertette a miniszter.

A zágrábi egyetemet bezárták.

Zágráb, június 17. A zágrábi egyetemnek tudvalevőleg mostanában alig volt hallgatója, úgy, hogy az egyetemi tanács elterjesztést tett a kormánynak az egyetem bezárására. A kormány hozzájárult ezen elterjesztéshez és az egyetemet bezáratta, illetve hivatalosan kimondotta, hogy a nyári szemeszter, mely csak most vette kezdetét, ezennel véget ért. Ez azt jelenti, hogy az a kevés egyetemi hallgató, aki beiratkozott nem veszi el a félévét.

MULATSÁG.

Virág-est a Szent László-fürdőben.

Alig pár nap választ már el a jogászfjúság által t. hó 20-án rendezendő júnialistól. A rendezőség temérdek virágot halmozott össze, melylyel el fogja árasztani az egész közönséget, kacagtató, ötletes meglepetések keretén valóságos virág-ágyazást rendez.

A legszebb látványossága a mulatságnak a felvonulás lesz, mely a vasuti állomástól a d. u. félhat órákor megérkező vonat után történik a rögtön utána a virágcsata veszi kezdetét.

Jegyek már most válthatók **Erődi H.** cukrászdájában.

A jogászfjúság tagjai felkéretnek, hogy t. hó 18-án d. u. 3 órákor a fenti tárgyban jelenjenek meg **Böszörményi László** lakásán (Rákóczi-ut 16).

KÖZGAZDASÁG.

A biharmegyei hitelszövetkezetek.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület szövetkezeteket szervező és ellenőrző bizottsága, mint »Az 1898. XXIII. t. c. alapján alakult országos központi hitelszövetkezet nagyváradai képviselő-sége« t. hó 17-én délután 3 órákor tartotta meg szokásos félévi bizottsági gyűlését az egyesület helyiségében.

A gyűlésen jelen voltak: *Markovits Antal* elnöklete alatt *Csapó Dezső*, *Markovits Manó*, *Rosenberg Gyula* és *Zathureczky István*, *Weingartner Andor* egyleti titkár és *Pirovich József* szövetkezeti ellenőr mint előadó.

Markovits Antal elnök a megjelent tagokat üdvözölve, felhívja *Pirovich József* előadót, miszerint a vármegyei hitelszövetkezetek működéséről szóló jelentését terjessze elő, melyből kiemeljük a következőket:

Az Országos Központi Hitelszövetkezet jelenlévő képviselője előadja, miszerint a múlt év vége felé keletkezett és a t. év első hónapjaiba is benyúló általános pénzülség, mely a kamatlábat szerfölött felszoktatta és így a kölcsön-pénzt drágává tette: a szövetkezetek alakítására is befolyással volt. Ennek következtében a megye

területén a hitelszövetkezetek szaporodása nem tűntet fel nagy számot.

A t. évben mindössze 3 községben alakult hitelszövetkezet, u. m. **Kötögyámon**, **Körözs-Szakálón** és **Piskolton**. Eszerint van a vármegye területén 63 hitelszövetkezet, melyek működésüket 218 községre terjesztik ki. Atalaktásra ez időszerint előjegyezve van 4 község.

A bemutatott terjedelmes mérlegszerű kimutatásból az alább következő fontosabb adatokat közöljük.

I.

1. 1907. dec. 31-én a tagok ssáma 20.271, az előző évhez képest szaporodás 2190.

2. 1907. dec. 31-én az üzletrészek száma 37.706, az előző évhez képest szaporodás 4835.

3. 1907. dec. 31-én az üzletrészek értéke 1.845.640, az előző évhez képest szaporodás 247.390.

II.

1. 1907. dec. 31-én a befizetett üzletrészek értéke 986.000 korona, emelkedés 165.000 korona.

2. 1907. dec. 31-én a takarékbetétek értéke 032.000 korona, emelkedés 186.000 korona.

3. 1907. dec. 31-én a tartalékalap értéke 112.000 korona emelkedés 23.000 korona.

4. 1907. dec. 31-én a központi rendes hitel 2.801.000 korona, emelkedés 303.000 korona.

5. 1907. dec. 31-én a központi külön hitel 1.286.000 korona, emelkedés 789.000 korona.

III.

1. 1907. dec. 31-én a kihelyezett váltó kölcsönök összege 2.353.000 korona, emelkedés 178.000 korona.

2. 1907. dec. 31-én a kihelyezett kötvény kölcsönök összege 2.463.000 korona, emelkedés 477.000 korona.

3. 1907. dec. 31-én a kihelyezett jelzálogos kölcsönök összege 1.286.000 korona, emelkedés 794.000 korona.

Az itt felsorolt adatokban különösen a takarékbetétek mutatnak nagy emelkedést, ami annak a jele, hogy a falusi nép bizalma hitelszövetkezeteink iránt, ahova pénzeiket megnyugvással és a biztonság tudatában; a kapható legmagasabb kamattal mellett elhelyezhetik, mindinkább fokozódik.

A személyi hitelű váltó és kötvény kölcsönök tetemes emelkedése pedig azt mutatja, hogy szövetkezeteink a pénzülség ideje alatt is képesek voltak a szövetkezeti tagok hitel-igényeit kielégíteni.

A pénzülség megszűntével és a bankkamatlábi leszállításával szövetkezeteink is leszállították a kölcsönök kamatlábat. Ezidőszerint szövetkezeteinknél a legmagasabb kamatláb 7 háromnegyed százalék, de vannak olyanok, amelyeknél 7 és fél, 7, sőt 6 és fél százalék mellett is folyósítanak kölcsönöket.

A hitelszövetkezeteink működésének eredménye az elmúlt évben is kielégítő volt, dacára a gyenge termésvizsnyoknak. A tagok fizetési kötelezettségeiknek úgy a tőketörlesztést és kamatokat, valamint az üzletrészbefizetéseket tekintve, eleget tettek.

Ami a szövetkezetek általános ügyvezetését és könyvvitelét illeti, az általában megfelelő.

Ez utóbbiak szemléltetésére a központ képviselője bemutatja a 63 hitelszövetkezet vizsgálatáról szóló jelentéseit.

A bizottság örömmel vette az előadó főellenőr jelentését és fáradhatlan tevékenységeért elismerését és köszönetét fejezi ki.

Előadó felhívja a bizottság figyelmét arra, hogy a központ a takarékbetét üzletágát a jövőben fokozottabb mértékben kívánja fejleszteni és evégből a vármegyei árvapénzek és alapok megszerzésére törekszik.

Felemlíti, hogy egyes törvényhatóságok és gyámpénztárak eddig is tekintélyes összegű be-

téteket helyeztek el a központba. Ezek között különösen ezen vármegyék szerepelnek, amelyeknek területén nagyobb számmal vannak hitelszövetkezetek. Mivel pedig Biharvármegye is azok közé tartozik, (az országban az ötödik helyen áll) ennél fogva azt a javaslatot terjeszti az intéző-bizottság elé, hogy e körülményt tegye megbeszélés tárgyává és hasson oda, hogy a vármegyék árvapénzeiből és alapokból az illetékes tényezők útján egy bizonyos összegű betét helyeztessék el a központba. Ez annál is inkább méltányos kérelme a központnak, mert a vármegye területén működő hitelszövetkezetek a központtól ezidőszerint mintegy 3.230.000 K. hitelt élveznek.

A bizottság az előadó javaslatát magáévá tette és elhatározta, hogy megkeresi a vármegye törvényhatóságát, miszerint pénzbetéteinek egy hányadát az országos központi hitelszövetkezetről is helyezze el.

Végül előadó bejelenti, hogy az intéző bizottság egyik tagja Werner Kálmán (ezidőszerint megyei árvaszéki elnök) Tenkéről eltávozott, ennél fogva kéri az intéző bizottságot, hogy az ő helye betöltése iránt intézkedjék.

A bizottság elhatározza, hogy a megüresedett bizottsági tagsági állás betöltését egyelőre függőbe tartja.

Elnök köszönetet mondván a megjelent tagoknak szives fáradozásaiért, az ülést berekeszti.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 17.

Oszták hitelrészvény	—	—	831.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Lezámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Oszták m. államvasuti részv.	—	—	692.25
Hőzuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 17.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rosa okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri júl.	—	6.69

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. június 17.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	98.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Hervát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	145.—
Oszták járadék papírban	—	—	97.25
Oszták járadék ezüstben	—	—	99.—
Oszták járadék aranyban	—	—	116.50
Oszták korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Oszták magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Oszták hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
London vista	—	—	240.—
Páris vista	—	—	96.50
20 márkás arany	—	—	23.51
20 frankos (Napoleon)der	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62

NYILTTÉR.

Minden ásványvizet felülmul!

Kitűnő gyógyhatású és a legelvezetesebb

borviz a

Buziási-Phönix

ásványviz.

Főraktár és megrendelési hely:

Friedl és Jörös-nél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

Telefon 257. sz.

Kapható minden jobb vendéglőben.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK UJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Veleence >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Veleence >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Veleence >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félic-fürdő érk.	8 33	10 33	3 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félic-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Veleence >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 34

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc. 16331—908. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a Miskolc rend. p. udvar előállítandó 600 m³ taltányu Intze-féle viztorony

létesítése céljából szükséges építési munkákra nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezete a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének építési és pályafenntartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) 3, azaz három korona lefizetése mellett megszereshetők, ahol egyszersmind a tervek is megtekinthetők. Csak a szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908. évi június hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere utca 20. sz. I. emelet) nyújtandók be, ahol és a mikor a versenytárgyalás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy az igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok egy koronás az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékra következő felirattal kell benyújtani:

Ajánlat a Miskolc rend. p. udvaron előállítandó Intze-féle viztorony építési munkáira. Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi június hó 19-én déli 12 óráig 1200 korona, azaz ezerkétszáz korona bánatpénzt kell a magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál a hirdetés számára való hivatkozással akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik; a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapírokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki.

Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék.

Szóban forgó munkákra csakis magyar állampolgárok pályázhatnak

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el, vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesíttetni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

Miskolc, 1908. június hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendelkezésre állnak nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Magyar kir. államvasutak.

Vonatösszeköttetések Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

MAGYARÁZATOK:

Az indulási és érkezési idők a középeurópai idő szerint vannak kitüntetve.

Az éjjeli időt este 600 órától reggeli 500 percig a percek számjegyének aláhuzása jelzi.

A gyorsvonatok vastagon nyomtatott órászámokkal vannak jelölve, az expresszvonat vastagon nyomtatott óra- és perczámmal van jelölve.

1) Csak június 30-tól kezdődik szeptember 14-ig közlekedik.

2) Május hónapban csak Tövisig, június hó 1-től pedig Brassóig közlekedik.

3) Csak kezdőnap szeptember 15-ig közlekedik.

4) Csak július 4-től kezdődik augusztus 29-ig minden vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik.

5) Csak június 15-től szeptember 15-ig közlekedik.

6) Csak július 1-től szeptember 15-ig közlekedik.

7) Minden szerdáról csütörtökre és minden szombatról vasárnapra hajló éjjelen közlekedik keleti, illetve ostendei expresszvonat.

8) Május 1-től június 14-ig minden vasár- és ünnepnap, június 15-től szeptember 15-ig pedig naponta közlekedik.

9) Csak június 1-től szeptember 15-ig közlekedik.

10) Csak június 15-től szeptember 30-ig közlekedik.

11) Azon viszonylatokban, melyekben Budapestről és viszont közvetlen menetjegyek adatnak ki, a menetárak vastagon nyomtatott számokkal vannak jelölve.

12) Azon viszonylatokban, melyekben Budapestről és viszont közvetlen menetjegyek adatnak ki, a menetárak vastagon nyomtatott számokkal vannak jelölve.

Alapfűrdő (vasuti állomás Sárbogárd) Budapest-Kelenföldön át: Budapest keleti p. u. ind. 700 820 255 410 750 900 1045; Sárbogárd érk. 84 1109 448 557 1100 1045 110. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 9, II. oszt. 6 kor.; személyv. I. oszt. 7-20, II. oszt. 4-80, III. oszt. 3 kor.

Balfűrdő (vasuti állomás Balf) Győr-Csornán át: Budapest keleti p. u. ind. 730 920 1230 140 205 1020; Balf érk. 289 289 722 722 722 916. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 19-20, II. oszt. 12-60, III. oszt. 7-60 kor.; személyv. I. oszt. 16-80, II. oszt. 11-00, III. oszt. 6-80 kor.

Barlangliget (vasuti állomás Szepesbélá) Barlangliget v. Keresztfalu-Szepesbélá a) Kassa-Poprád-Felkán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 845 1005; Keresztfalu-Szepesbélá érk. 956; Szepesbélá érk. 480 698 1035 886. Menetdíjak: a) Keresztfalu-Szepesbélára gyorsv. I. oszt. 32-60, II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-60, II. oszt. 17-50, III. oszt. 11 kor. b) Szepesbélá-Barlangligetre gyorsv. I. oszt. 32, II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26, II. oszt. 17-20, III. oszt. 10-80 kor. b) Ruttka-Poprád-Felkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 555 1110; Keresztfalu-Szepesbélá érk. 956; Szepesbélá érk. 886 1095 420. Menetdíjak: a) Keresztfalu-Szepesbélára gyorsv. I. oszt. 32-60, II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-60, II. oszt. 17-50, III. oszt. 11-00 kor. b) Szepesbélá-Barlangligetre gyorsv. I. oszt. 32-00, II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26-00, II. oszt. 17-20, III. oszt. 10-80 kor.

Bártfafürdő (vasuti állomás Bártfa) Kassa-Eperjesen át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 845 1045; Bártfa érk. 380 800 1005 1005. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 31-20, II. oszt. 20-80 kor.; személyv. I. oszt. 24-65, II. oszt. 16-40, III. oszt. 10-80 kor.

Báznafűrdő (vasuti állomás Medgyes) a) Kolozsváron át: Budapest keleti p. u. ind. 820 225 540 915; Medgyes érk. 156 522 341 1098; b) Aradon át: Budapest keleti p. u. ind. 720 800 1220 200 920; Medgyes érk. 635 756 1008 115 341. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Bikszádafürdő (vasuti állomás Bikszád) a) Püspökladány-Szatmár-Kossuth-kerthen át: Budapest keleti p. u. ind. 720 900 705 915; Bikszád érk. 527 1114 1250 1250. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 31-50, II. oszt. 20-70 kor.; személyv. I. oszt. 25-50, II. oszt. 16-70, III. oszt. 10-70 kor. b) Miskolc-Bátyu-Királyháza-Szatmár-Kossuth-kerthen át: Budapest keleti p. u. ind. 785 886 1114. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 34-50, II. oszt. 22-70 kor.; személyv. I. oszt. 28-50, II. oszt. 18-70, III. oszt. 11-70 kor.

Borosznófűrdő (vasuti állomás Borosznó-Garamszentandrás) Zólyomon át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 380 555; Borosznó-Garamszentandrás érk. 227 753 1114 532. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24, II. oszt. 16 kor.; személyv. I. oszt. 18, II. oszt. 12, III. oszt. 8 kor.

Borszékfűrdő (vasuti állomás Déda) a) Kolozsvár-Szekelykocsárdon át: Budapest keleti p. u. ind. 820 225 915; Déda érk. 880 830 124. Arad-Szekelykocsárdon át: Budapest keleti p. u. ind. 800 200 920; Déda érk. 830 890 905. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Buziásfűrdő (vasuti állomás Buziásfűrdő) Temesvár-Józsefvároson át: Budapest nyugoti p. u. ind. 880 940 240 805 1015; Buziásfűrdő érk. 1008 450 1008 1001 1001. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 27, II. oszt. 17-80 kor.; személyv. I. oszt. 21, II. oszt. 13-80, III. oszt. 9-10 korona.

Csizfűrdő (vasuti állomás Csiz) a) Miskolcon át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 215 1110; Csiz érk. 1248 500 845 816. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24, II. oszt. 16 kor.; személyv. I. oszt. 18, II. oszt. 12, III. oszt. 8 kor. b) Füleken át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 380 1119; Csiz érk. 1124 407 828 788. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 18, II. oszt. 12 kor.; személyv. I. oszt. 14-40, II. oszt. 9-60, III. oszt. 6 kor.

Csorbató (vasuti állomás Csorbató) a) Kassa-Csorbató át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 845 1045; Csorbató érk. 408 550 900 1000 828 7; b) Ruttka-Csorbató át: Budapest keleti p. u. ind. 705 705 555 1110; Csorbató érk. 550 900 828 100 705 555 1110; c) Zsolna-Csorbató át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 700 650 650 920; Csorbató érk. 504 900 655 828 100. Menetdíjak a keleti p. u.-ról Ruttka-Csorbató át gyorsv. I. oszt. 31-50 II. oszt. 21-50 kor.; személyv. I. oszt. 25-50, II. oszt. 17-50, III. oszt. 11-50 kor.; Kassa-Csorbató át gyorsv. I. oszt. 25-50, II. oszt. 17-50, III. oszt. 11-50 kor.; Zsolna-Csorbató át gyorsv. I. oszt. 34-50, II. oszt. 23-50 kor.; személyv. I. oszt. 26-70, II. oszt. 18-80, III. oszt. 12-50, c) keleti, vagy nyugoti p. u.-ról Kassa v. Ruttka v. Zsolna-Csorbató át mérsékelt áru menettérít jegyek 30 napi érv. gyorsv. I. oszt. 51, II. oszt. 35 ker.; személyv. I. oszt. 51, II. oszt. 35, III. oszt. 19 kor.

Czemétfűrdő (vasuti állomás Eperjes) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 150 845 940 1045; Eperjes érk. 110 506 805 711 711. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 27, II. oszt. 18 kor.; személyv. I. oszt. 20-40, II. oszt. 13-60, III. oszt. 9 kor.

Élőpatakfűrdő (vasuti állomás Földvár) a) Kolozsváron át: Budapest keleti p. u. ind. 820 540 915; Földvár érk. 680 806 134. b) Arad-Tövisen át: Budapest keleti p. u. ind. 720 800 200 980; Földvár érk. 534 630 422 807. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 korona.

Feketehegyfűrdő (vasuti állomás Igló) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 150 845 940 1045; Igló érk. 147 240 620 856 745 1031 553 7. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Felixfürdő (vasuti állomás Felixfürdő) Nagyváradoson át: Budapest keleti p. u. ind. 720 820 225; Felixfürdő érk. 258 504 1000. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24-80, II. oszt. 16-44 kor.; személyv. I. oszt. 18-80, II. oszt. 12-44, III. oszt. 8-30 kor.

Gánócfűrdő (vasuti állomás Gánócfűrdő) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 845 940; Gánócfűrdő érk. 388 708 806 1119. Menetdíjak személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Görgény-Székfűrdő (vasuti állomás Szászrégen) a) Kolozsvár-Szekelykocsárdon át: Budapest keleti p. u. ind. 820 225 915; Szászrégen érk. 685 685 1201. Arad-Szekelykocsárdon át: Budapest keleti p. u. ind. 800 200 980; Szászrégen érk. 635 635 725. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Gyertyánligetfűrdő - Kabola-Pojána - (vasuti állomás Máramarosziget vagy Nagybocksó-Gyertyánliget) a) Miskolc-Bátyu-Királyháza át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 945; Máramarosziget érk. 813 1043 488; Nagybocksó-Gyertyánliget érk. 1152 516. b) Püspökladányon át: Budapest keleti p. u. ind. 720 900 705 910; Máramarosziget érk. 488 1048 950 580; Nagybocksó-Gyertyánliget érk. 517 1152 1085 1085. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Harkányfűrdő (vasuti állomás Siklós-Vokány) Ujdombováron át: Budapest keleti p. u. ind. 700 820 255 750 900; Siklós-Vokány érk. 151 50 825 620 620. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 24, II. oszt. 16 kor.; személyv. I. oszt. 18, II. oszt. 12, III. oszt. 8 kor.

Herkulesfürdő (vasuti állomás Herkulesfürdő) Temesvár-Józsefvároson át: Budapest nyugoti p. u. ind. 940 240 805 1015 1180; Herkulesfürdő érk. 652 1285 120 113 828 8. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 korona.

Iglófűrdő (vasuti állomás Igló) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 150 845 940 1045; Igló érk. 147 240 620 856 745 1031 581. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Kovácsfűrdő (vasuti állomás Kovászna) a) Kolozsvár-Brassón át: Budapest keleti p. u. ind. 820 915; Kovászna érk. 1149 618. b) Arad-Tövis-Brassón át: Budapest keleti p. u. ind. 800 1220 200; Kovászna érk. 1149 617 759. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 36, II. oszt. 23-60, személyv. I. oszt. 30, II. oszt. 19-60, III. oszt. 12-20 kor.

Korondfűrdő (vasuti állomás Parajd) a) Kolozsvár-Küküllőszögön át: Budapest keleti p. u. ind. 820 540 915; Parajd érk. 902 888 223 10; b) Arad-Tövis-Küküllőszögön át: Budapest keleti p. u. ind. 800 200 1220 920; Parajd érk. 502 502 228 10; 835. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 40, II. oszt. 26-20 kor.; személyv. I. oszt. 34, II. oszt. 22-20 III. oszt. 14 kor.

Lipikfűrdő (vasuti állomás Lipik) Ujdombovár-Dnó-Selo-Banovajarugán át: Budapest keleti p. u. ind. 700 1045; Lipik érk. 705 222. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 26, II. oszt. 23-40 kor.; személyv. I. oszt. 30, II. oszt. 29, III. oszt. 12-30 kor.

Lublófürdő (vasuti állomás Lubotény-Lublófürdő) Kassa-Aboson át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 845 1045; Lubotény-Lublófürdő érk. 258 707 920 920. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Lucsivnafűrdő (vasuti állomás Lucsivnafűrdő) a) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 845 1045; b) Ruttkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 555 1110; Lucsivnafűrdő érk. 508 802 245; c) Zsolnán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 650 920; Lucsivnafűrdő érk. 508 802 1144. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20, személyv. I. oszt. 16, II. oszt. 10 kor.

Lucskifűrdő (vasuti állomás Liptó-Tepla) a) Ruttkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 705 915 555 1110 1110; Liptó-Tepla érk. 384 538 986 609 128 384; Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 28 50, II-ik oszt 19 kor.; személyv. I-ső oszt. 21 60, II-ik oszt. 14 40, III-ik oszt 9 50 kor.; b) Zsolnán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 700 650 920; Liptó-Tepla érk. 384 538 609 948. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 30, II-ik oszt 10 kor.; személyv. I-ső osztály 22 80, II-ik oszt 15 20, III-ik oszt 10 kor.

Málnásfűrdő (vasuti állomás Málnásfűrdő) a) Kolozsvár-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át: Budapest keleti p. u. ind. 820 915; Málnásfűrdő érk. 1112 558; b) Arad-Tövis-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át: Budapest keleti p. u. ind. 800 1220 200; Málnásfűrdő érk. 1112 558 784. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 33, II-ik oszt. 21-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 27, II-ik oszt. 17-80, III. oszt. 11-10 kor.

Marillavölgy (vasuti állomás Oravicza) Temesvár-Józsefváros-Jászénván át: Budapest nyugoti p. u. ind. 880 940 240 805 1015; Oravicza érk. 105 832 105 1020 1020. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Nádpatakfűrdő (vasuti állomás Alsószombathely) a) Kolozsvár-Kiskapus-Nagyszebenen át: Budapest keleti p. u. ind. 820 915; Alsószombathely érk. 784 514. Arad-Alvincz-Nagyszebenen át: Budapest keleti p. u. ind. 800 1120 200; Alsószombathely érk. 748 514 748. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 36-50, II. oszt. 22-90 kor.; személyv. I. oszt. 30-50, II. osztály 19-90, III. osztály 12-60 kor.

Parádafürdő (vasuti állomás Parád) a) Ká-Ká-Goldán át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 215; Parád érk. 1112 117 648. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 15, II-ik oszt. 9-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 12-60, II-ik oszt. 8-20, III-ik oszt. 5-10 kor.; b) Kis-Terennén át: Budapest keleti p. u. ind. 915 1110; Parád érk. 248 455. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 12, II-ik oszt. 7-90 kor.; személyv. I-ső oszt. 9-90, II-ik oszt 6-50, III-ik osztály 4-10 kor.

Pável-sósfürdő (vasuti állomás Máramarosziget) a) Miskolc-Bátyu-Királyháza át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 940; Máramarosziget érk. 813 1043 488; b) Püspökladányon át: Budapest keleti p. u. ind. 720 900 1220 705 915; Máramarosziget érk. 488 1048 784 950 950. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 30, II-ik oszt. 20 kor.; személyv. I-ső oszt. 24, II-ik oszt. 16, III-ik oszt. 10 kor.

Pöstyén (vasuti állomás Pöstyén) Galántán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 920 650 920; Pöstyén érk. 1055 411 1010 318. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 21, II-ik oszt. 14 kor.; személyv. I-ső oszt. 16-20, II-ik oszt. 10-80, III-ik oszt. 7 kor.

Püspökfűrdő (vasuti állomás Püspökfűrdő) Nagyváradoson át: Budapest keleti p. u. ind. 720 820 225; Püspökfűrdő érk. 241 521 948; Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 24-80, II-ik oszt. 16-44 kor.; személyv. I-ső osztály 18-80, II-ik oszt. 12-44, III-ik oszt. 8-30 kor.

Rajeczfűrdő (vasuti állomás Rajeczfűrdő) a) Ruttkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 705 915 555 1110; Rajeczfűrdő érk. 208 434 1013 947 208. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 26-80, II-ik oszt. 17-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 20-50, II-ik oszt. 13-60, III-ik oszt. 9 kor. b) Galánta-Zsolnán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 700 920 920; Rajeczfűrdő érk. 484 206 1018 947. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 25, II-ik oszt. 16 60 kor.; személyv. I-ső oszt. 19, II-ik oszt. 12-60, III-ik oszt. 8-40 kor.

Ránk-Herlányfürdő (vasuti állomás Kassa) Miskolcon át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 150 215 845 940 1045; Kassa érk. 1144 339 700 925 454 720 404 904. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 24, II-ik oszt. 16 kor.; személyv. I-ső oszt. 18, II-ik oszt. 12, III-ik oszt. 8 kor.

Rozsnyófűrdő (vasuti állomás Rozsnyó) a) Miskolc-Bánrévén át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 215 940 1045; Rozsnyó érk. 301 741 1125 718 718. b) Füleken-Bánrévén át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 380; Rozsnyó érk. 301 741 1125. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 24, II-ik oszt. 16 kor.; személyv. I-ső oszt. 18, II-ik oszt. 12, III-ik oszt. 8 kor.

Szőcsfürdő (vasuti állomás Mecenzéf vagy Szomolnokhuta) a) Kassa-Szepešin át: Budapest keleti p. u. ind. 650 150 940 1045; Mecenzéf érk. 387 1214 1007 1007. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 28-20, II-ik oszt. 18-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 22-20, II-ik oszt. 14-80, III-ik oszt. 9-50 kor. b) Kassa-Margitfalun át: Budapest keleti p. u. ind. 650 810 845 1045; Szomolnokhuta érk. 615 910 910 920. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 27, II-ik oszt. 18 kor.; személyv. I-ső oszt. 20-40, II-ik oszt. 13-60, III-ik oszt. 9 kor.

Stubnyafürdő (vasuti állomás Stubnyafürdő) Hatvan-Zólyomon át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 330 555 1110; Stubnyafürdő érk. 110 714 954 380 1049. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 24, II-ik oszt. 16 korona; személyv. I-ső oszt. 18, II-ik oszt. 12, III-ik osztály 8 korona.

Szklénfűrdő (vasuti állomás Geletnek-Szklénfűrdő) a) Faram-Berzencén át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 555; Geletnek-Szklénfűrdő érk. 124 659 692. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 25, II-ik oszt. 16-60 kor.; személyv. I. oszt. 19, II-ik oszt. 12-60, III-ik oszt. 8-40 kor. b) Párkány-Nánán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 545 700 210; Geletnek-Szklénfűrdő érk. 239 239 1018. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 15-30, II-ik oszt. 9-90 kor.; személyv. I-ső oszt. 14-10, II-ik oszt. 9-10, III-ik oszt. 5-70 kor.

Szliácsfürdő (vasuti állomás Szliácsfürdő) Zólyomon át: Budapest keleti p. u. ind. 705 915 330 555 1110; Szliácsfürdő érk. 1228 529 908 321 849. Menetdíjak gyorsv.

Lucsivnafűrdő (vasuti állomás Lucsivnafűrdő) a) Kassán át: Budapest keleti p. u. ind. 650 650 810 845 1045; b) Ruttkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 555 1110; Lucsivnafűrdő érk. 508 802 245; c) Zsolnán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 650 920; Lucsivnafűrdő érk. 508 802 1144. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20, személyv. I. oszt. 16, II. oszt. 10 kor.

Lucskifűrdő (vasuti állomás Liptó-Tepla) a) Ruttkán át: Budapest keleti p. u. ind. 705 705 915 555 1110 1110; Liptó-Tepla érk. 384 538 986 609 128 384; Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 28 50, II-ik oszt 19 kor.; személyv. I-ső oszt. 21 60, II-ik oszt. 14 40, III-ik oszt 9 50 kor.; b) Zsolnán át: Budapest nyugoti p. u. ind. 700 700 650 920; Liptó-Tepla érk. 384 538 609 948. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 30, II-ik oszt 10 kor.; személyv. I-ső osztály 22 80, II-ik oszt 15 20, III-ik oszt 10 kor.

Málnásfűrdő (vasuti állomás Málnásfűrdő) a) Kolozsvár-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át: Budapest keleti p. u. ind. 820 915; Málnásfűrdő érk. 1112 558; b) Arad-Tövis-Brassó-Sepsiszentgyörgyön át: Budapest keleti p. u. ind. 800 1220 200; Málnásfűrdő érk. 1112 558 784. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 33, II-ik oszt. 21-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 27, II-ik oszt. 17-80, III. oszt. 11-10 kor.

Marillavölgy (vasuti állomás Oravicza) Temesvár-Józsefváros-Jászénván át: Budapest nyugoti p. u. ind. 880 940 240 805 1015; Oravicza érk. 105 832 105 1020 1020. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor.; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Nádpatakfűrdő (vasuti állomás Alsószombathely) a) Kolozsvár-Kiskapus-Nagyszebenen át: Budapest keleti p. u. ind. 820 915; Alsószombathely érk. 784 514. Arad-Alvincz-Nagyszebenen át: Budapest keleti p. u. ind. 800 1120 200; Alsószombathely érk. 748 514 748. Menetdíjak gyorsv. I. oszt. 36-50, II. oszt. 22-90 kor.; személyv. I. oszt. 30-50, II. osztály 19-90, III. osztály 12-60 kor.

Parádafürdő (vasuti állomás Parád) a) Ká-Ká-Goldán át: Budapest keleti p. u. ind. 785 880 215; Parád érk. 1112 117 648. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 15, II-ik oszt. 9-80 kor.; személyv. I-ső oszt. 12-60, II-ik oszt. 8-20, III-ik oszt. 5-10 kor.; b) Kis-Terennén át: Budapest keleti p. u. ind. 915 1110; Parád érk. 248 455. Menetdíjak gyorsv. I-ső oszt. 12, II-ik oszt. 7-90 kor.; személyv. I-ső oszt. 9-90, II-ik oszt 6-50, III-ik osztály 4-10 kor.

1-ső oszt. 21, II-ik oszt. 14 kor; személyv. 1-ső osztály 16-20, II-ik oszt. 10-80, III-ik oszt. 7 kor.

Szobráncfürdő (vasuti állomás Nagymihály vagy Ungvár) a) *Miskolc-Sátoralfajhelyen át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 35 2 15 9 40 10 45 1); Magymihály érkezik 2 44 9 24 9 12 9 12; b) *Miskolc-Csapou át*: Budapest keleti pályaudvar indul 7 35 8 30 2 15 9 40 10 45 1); Ungvár érkezik 2 33 6 52 11 06 10 16 10 16. Menetidjaj gyors. 1-ső osztály 27, II-ik osztály 18 kor; személyv. I. oszt. 21, II. oszt. 14, III. 9 kolona.

Szolyva-Hársfalvafürdő (vasuti állomás Szolyva-Hársfalva) *Miskolc-Munkácsán át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 35 8 30 2 15 9 40 10 45 1); Szolyva-Hársfalva érkezik 3 40 9 11 12 12 1 31 1 34. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 61, II. oszt. 18 kor., személyv. I. oszt. 21, II. oszt. 14, III. oszt. 9 kor.

Szovátafürdő (vasuti állomás Szováta) a) *Kolozsvár-Küküllőszögön át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 20 5 40 9 15; Szováta érkezik 9 3 41 8 16 2 01 10). b) *Arad-Tövis-Küküllőszögön át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 00 12 20 2 00 9 20; Szováta érkezik 8 41 2 02 10). Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 39-50, II. oszt. 25-80 kor.; személyv. I. oszt. 85-50 II. oszt. 21-80, III. oszt. 13-80 kor.

Tarcsafürdő (vasuti állomás Tarcsafürdő) *Cyőr-Szombathely-Felsőőrön át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 30 9 20 12 30 1 40 9 25; Tarcsafürdő érkezik 6 18 6 18 10 18 10 9 34. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 28-40 II. oszt. 19-60, III. oszt. 10-20 kor.

Tátraháza (vasuti állomás Késmárk) *Kassán át*: Budapest keleti p. u. ind. 6 50 6 50 8 10 1 50 8 45 10 35 1); Késmárk érkezik 3 50 5 15 9 25 10 25 9 46 7 49. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 25-20, II. oszt. 16-80, III. oszt. 10-50 kor.

Tátrai fürdők és pedig Tátrafüred, Alsótátra-

füred és Új-Tátrafüred (vasuti állomás Poprád-Felka)

a) *Kassán át*: Budapest keleti p. u. ind. 6 50 6 50 8 10 1 50 8 45 9 40 10 45 1); Poprád-Felka érkezik 2 25 3 47 7 15 9 34 8 15 11 38 6 30 1). b) *Rutkán át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 05 5 55 11 10; Poprád-Felka érkezik 5 25 8 18 2 58. c) *Zsolnán át*: Budapest nyugoti p. u. ind. 7 00 6 50 6 50 9 20; Poprád-Felka érkezik 5 25 5 26 8 18 12 02. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 30, II. oszt. 20 kor; személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Tátra-Lomnic (vasuti állomás Tátra-Lomnic) a) *Kassa-Poprád-Felkán át*: Budapest keleti p. u. ind. 6 50 8 10 8 45 9 40 10 45 1); Tátra-Lomnic érkezik 4 08 11) 12 55 1) 7 35 1). Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 32, II. oszt. 21-20 kor., személyv. I. oszt. 20, II. oszt. 17-20, III. oszt. 10-80 kor. *Rutkán-Poprád-Felkán át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 05 5 55 11 10; Tátra-Lomnic érkezik 6 24 1) 6 30 1) 4 08 11). Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 32, II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26, II. oszt. 17-20, III. oszt. 17-20 kor. c) *Zsolna-Poprád-Felkán át*: Budapest nyugoti p. u. ind. 7 00 6 50 6 50 9 20; Tátra-Lomnic érkezik 6 23 1) 7 35 1) 0 20 1) 12 55 1). Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 32, II. oszt. 21-20 kor.; személyv. I. oszt. 26, II. oszt. 11-20, III. oszt. 10-80 kor.

Teplécs (vasuti állomás Hólak-Trencsénteplic) *Gelántán át*: Budapest nyugoti p. u. ind. 7 00 9 20 6 50 9 20; Hólak-Trencsénteplic érkezik 11 57 5 50 11 05 4 54. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 24, II. oszt. 16 kor.; személyv. I. oszt. 18, II. oszt. 12, III. oszt. 8 kor.

Tusnádfürdő (vasuti állomás Gölnczbánya) *Kassa-Margitfalun át*: Budapest keleti p. u. ind. 6 50 8 10 1 50 8 45 9 40 10 45 1); Gölnczbánya érkezik 3 10 6 35 8 55 7 00. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 27-40, II. oszt. 18-40 kor.; személyv. I. oszt. 20-80, II. oszt. 14, III. 9-30 kor.

Tusnádfürdő (vasuti állomás Tusnádfürdő)

a) *Kolozsvár-Brassó-Szepestenygyörgyön át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 00 9 40; Tésnádfürdő érkezik 11 41 6 58; b) *Arad-Tövis-Brassó-Szepestenygyörgyön át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 00 12 20 2 00; Tusnádfürdő 11 41 6 52 8 03. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 33, II. oszt. 21-80, személyv. I. oszt. 27, II. oszt. 17-80, III. oszt. 11-10 kor.

Vihnyefürdő (vasuti állomás Szénásfalu-Vihnyepészermény) a) *Garamszentiván át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 05 9 15 5 53; Szénásfalu-Vihnyepészermény érkezik 1 31 7 10 6 20. Menetidjaj gyorsv. I-ső oszt. 25-80, II. osztály 18, III-ik oszt. 3-60 kor. b) *Párkány-Nándán át*: Budapest nyugoti p. u. ind. 5 45 7 05 2 10; Szénásfalu-Vihnyepészermény érkezik 2 27 2 27 10 07. Menetidjaj gyorsv. I-ső oszt. 15-30, II. oszt. 9-90 kor.; személyv. I. oszt. 14-10, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Vizaknásfürdő (vasuti állomás Vizaknafürdő) a) *Kolozsvár-Kiskapuson át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 20 2 25 9 15; Vizaknafürdő érkezik 3 33 6 31 12 32 b) *Arad-Tövis-Kiskapun át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 20 2) 8 00 12 20 2 00; Vizaknafürdő érkezik 8 41 3 33 12 32 3 33. Menetidjaj gyors. I. oszt. 30, II. oszt. 16, III. oszt. 10 kor.

Zajsonfürdő (vasuti állomás Brassó) a) *Kolozsváron át*: Budapest keleti p. u. ind. 8 20 5 40 9 15; Brassó érkezik 7 12 8 20 2 09. b) *Arad-Tövisen át*: Budapest keleti p. u. ind. 7 20 2) 8 00 9 30; Brassó érkezik 10 00 2) 7 12 2 00 4 52 7 50. Menetidjaj gyorsv. I. oszt. 39, II. oszt. 20 kor., személyv. I. oszt. 24, II. oszt. 16, III. 10 K.

Budapest, 1908. május hó.

Az igazgatóság.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Klepner és Szigeti

polgári és katonai szabók.
Beőthi Ödön utca 35. szám.

A legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálás, ugy katonai, mint polgári ruhákban fővárosi ízlés szerint, állandó o raktár katonai felszerelésekben. o Szives pártfogást kérnek a tulajdonosok.

Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel e lap kiadóhivatalában.

Globin a legjobb és legfinomabb Czipő tisztítószer

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipose és Eger.

Vizsgai jutalom könyvek

a legnagyobb válasz-

||| tékban kapható |||

||| SEBŐ IMRE |||

könyv és papir kereskedésében

Nagyváradon, Rákóczi-út.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termésű, kitűnő borralval, finom Dréher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Természetes alkólikus

KRONDORF

SAVANYÚVIZ

kiváló nyálkaoldó és húgyhajtó gyógy hatása

Különlegesség gége, gyomor, vese, hólyag
tüdő, rekedtség, köhögés,
köszvény és bélbetegségeknek

Bor és Pezsgőhöz legjobb ital. ** 307. 1-50

Ingyenes munkaközvetítés.

Iparostanulók elhelyezése.

Felhívjuk a t. szülők és a t. iparosmesterek figyelmét ama körülményre, hogy ingyenes tanoncközvetítő irodát állítottunk fel. Ennek célja az ipari pályára készülő tanulókat állandó felügyeletünk és ellenőrzésünk alatt jóra való, gondos és szakavatott iparosmestereknél elhelyezni.

A hivatalos órák alatt naponta d. e. 11-12-ig és d. u. 4-6-ig csakis személyes jelentkezéseket fogad el.

Az Inas-Otthon és az iparokt. bizottság megbízásából:

Szűts Izsó,

840 1-0

ipariskolai igazgató.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35, 40, 41, 44 $\frac{1}{2}$ 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egy-szersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Goddam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható

tyukszem

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűje

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona, postán 20 fillér portó. Kapható a birodalom minden gyógyszerárában, valamint orvosság-drogériákban stb.

Valódi brünni szövetek

Az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes főrudához	1 szelvény 12 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona
oligondó, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-éri, színtűz felöltőszövetet, turistalódot, selyemkamarát stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magányvő élvez, na az ötvetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintáid, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Legjobb

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A Nagyváradi Felső Kereskedelmi Iskola,

melynek érettségi bizonyítványa egyévi önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig végzett 643 növendéke elsőrendű kereskedői, gyári, bankári és pénzügyi cégeknek, postai, táviradi, vasuti, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást 1908. szeptember hó 1 én nyitja meg 21-ik évfolyamát.

Az intézetet az 1907-1908-iki tanévben 193 tanuló látogatta, köztük 76 vidéki, kiknek jó családotknál való elhelyezése ügyében dr. Kováts S. János ur a legnagyobb készséggel jár a szülők kezére.

Az 1908-1909-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások f. é. június hó 30-án és július hó első öt napján történnek. A beiratásoknak szeptemberre való halasztása a szülőkre és tanulókra nézve azon veszéllyel jár, hogy tömeges jelentkezések folytán egyik-másik osztálynak netán szükségessé váló párhuzamosítása, részint berendezett tanterem, részint elégséges tanterők hiányában szeptemberben már keresztül vihető nem lévén, az akkor jelentkezők felvehetőek nem lesznek; míg a párhuzamosítás szeptemberre eszközölhető akkor, ha annak szüksége már július első napjaiban mutatkozik. Szeptemberben csak kivételesen vételnek fel tanulók, vagyis ha a szabályszerű létszám be nem lett.

Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztató«-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapon nyilvánított kívánatra az iskolaigazgató (lakik az iskola-épületben, Deák Ferenc-utca 3. azonnal megküld.

Nagy-Várad, 1908. évi június hóban.

Reismann Mór,

a fenntartó-testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

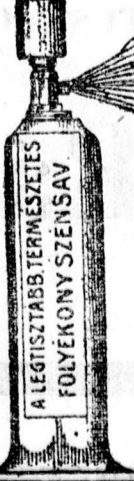
331 1-10

BUZIÁSGYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirada és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. szeptember 15. s. **Speciális gyógyfürdő szivbetegnek részére,** női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápokor, vérszegénység, görvény- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radiotív szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉN SAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű

természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

820

— Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás! —

Sürgöncim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.